

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/15-18/88

URBROJ: 65-15-02

Zagreb, 4. ožujka 2015.

50 — VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Primljeno:	65-03-2015		
Klasifikacijska oznaka:	021-12/15-01/83		Org. jed.
Urudžbeni broj:	65-15-01		Pril. Vrij.
			2 —

10

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

U prilogu upućujem zastupničko pitanje **dr. sc. Mirele Holy**, zastupnice u Hrvatskom saboru, postavljeno sukladno članku 140. Poslovnika Hrvatskoga sabora.

Molim odgovorite na postavljeno zastupničko pitanje, sukladno odredbi članka 142. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u roku od 30 dana od dana kada je pitanje dostavljeno.

PREDSJEDNIK

Josip Leko

MIRELA HOLY,
zastupnica u Hrvatskom saboru

Zagreb, 04. ožujka 2015.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 04-03-2015		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
021-12/15-18/88	65	
Uredbeni broj	Pril.	Vrij
6531-15-01	1	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Zastupničko pitanje

Poštovani gospodine Leko,

molim Vas da temeljem članka 140. Poslovnika Hrvatskog sabora prosljedite moje zastupničko pitanje predsjedniku Vlade Republike Hrvatske gospodinu Zoranu Milanoviću, a koje se nalazi u prilogu ovoga dopisa.

S poštovanjem,

dr. sc. Mirela Holy

Prilog: kao u tekstu

MIRELA HOLY,
zastupnica u Hrvatskom saboru

Zagreb, 04. ožujka 2015.

PREDSJEDNIK VLADE RH
GOSPODIN ZORAN MILANOVIĆ

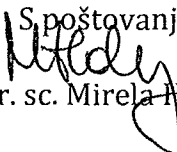
PREDMET: ZASTUPNIČKO PITANJE

Poštovani predsjedniče Vlade,

prema podacima koje je FINA obradila zaključno s 31. prosincem 2014. godine te objavila 25. veljače 2015. godine, u strukturi dospjelih neizvršenih osnova za plaćanje prema trajanju blokade računa građana, prevladavaju dugotrajne blokade. Od 322.498 blokiranih građana, njih 248.818 blokirano je duže od godinu dana, a njihov je dug iznosio 28,55 milijardi kuna, što je udio od 91,9% u ukupnom dugu građana, koji je 31. prosinca 2014. godine iznosio 31,06 milijardi kuna. Prosječan iznos zaduženja po blokiranom građaninu iznosi 96.784,25 kn. Također, u odnosu na prethodnu godinu vidljivo je povećanje broja blokada za 7,24%. Udio duga građana prema bankama kao vjerovnicima na dan 31. prosinca 2014. godine prelazio je polovinu svote ukupnoga duga tj. udio u ukupnom dugu bio je 56,80% te je u proteklih godinu dana nominalno najviše porastao dug građana prema bankama (4,75 milijardi kuna). Za usporedbu, udio duga građana prema bankama kao vjerovnicima, 31. prosinca 2013. godine, u ukupnom dugu bio je 54,1%, a 31. prosinca 2014. godine udio banaka kao vjerovnika povećao se na 56,8%, dok je u iznosu dug porastao za 4,75 milijardi kuna, a u postotku se dug povećao za 36,9%. Čak 70 posto građana koji imaju blokirane račune nisu obveznici osiguranja, što znači da nisu ni zaposleni, niti primaju mirovinu, pokazale su prve neslužbene provjere koje su napravljene uz pomoć osobnog identifikacijskog broja (OIB), pa je izvjesno da će teško podmiriti svoja dugovanja. To znači da je oko 220 tisuća građana koji imaju blokirane račune nezaposleno, dok je preostalih više od 90 tisuća imalo neki oblik osiguranja, oni su ili zaposleni, ili imaju obrte, ili osiguranje kao poljoprivrednici no spadaju u skupinu koja nema pravo na zaštićeni račun ukoliko su blokirani.

Slijedom prethodno rečenog molim Vas da mi odgovorite na sljedeća pitanja:

Jesu li banke koje djeluje na području Hrvatske dužne svojim Općim aktima propisivati kriterije kojima bi utvrđivali kreditnu sposobnost dužnika i njihovih sudužnika prilikom odobrenja kredita? Jesu li banke svojim Općim aktima dužne propisati i obvezu da za vrijeme trajanja kreditnog odnosa redovito kontroliraju i uzimaju u obzir promijenjene financijske okolnosti dužnika koje dužnika dovode u nepovoljnu situaciju te u skladu s njima propišu kriterije i izmijene Ugovor o kreditu u skladu s tim kriterijima? Je li Hrvatska narodna banka dužna nadzirati obvezu propisivanja i primjene tih kriterija te utjecati na ujednačenost kriterija? Koji bi bili ti kriteriji koje su banke dužne propisivati za utvrđivanje kreditne sposobnosti korisnika kredita i njihovih sudužnika i kasniju izmjenu Ugovora o kreditu u slučaju nastupa otežane financijske situacije dužnika?

S poštovanjem,

dr. sc. Mirela Holy

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA**

50 — VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Primljano:	27 -03- 2015		
Klasifikacijska oznaka:	021-12/15-01/83	Org. jed.	50301
Urudžbeni broj:	513-15-03	Pril.	Vrij.
		—	—

KLASA: 021-03/15-01/24

URBROJ: 513-06-03-15-4

Zagreb, 23. ožujka 2015.

10

**VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
GLAVNO TAJNIŠTVO**

Predmet: Zastupničko pitanje dr. sc. Mirele Holy u vezi s kriterijima utvrđivanja kreditne sposobnosti dužnika i njihovih sudužnika, od strane banaka, prilikom odobrenja kredita
- prijedlog odgovora, daje se

Veza: Vaš dopis Klasa: 021-12/15-01/83, Urbroj: 50301-01/20-15-2 od 9. ožujka 2015.

Ministarstvo financija zaprimilo je 11. ožujka 2015. Vaš dopis kojim ste nam radi pripreme prijedloga odgovora, dostavili zastupničko pitanje dr. sc. Mirele Holy upućeno predsjedniku Vlade Republike Hrvatske gospodinu Zoranu Milanoviću.

Zastupničko pitanje dr. sc. Mirele Holy sastoji se od sljedećih potpitanja:

- „1. Jesu li banke koje djeluju na području Hrvatske dužne svojim Općim aktima propisivati kriterije kojima bi utvrđivali kreditnu sposobnost dužnika i njihovih sudužnika prilikom odobrenja kredita?
2. Jesu li banke svojim Općim aktima dužne propisati i obvezu da za vrijeme trajanja kreditnog odnosa redovito kontroliraju i uzimaju u obzir promijenjene financijske okolnosti dužnika koje dužnika dovode u nepovoljnu situaciju te u skladu s njima propišu kriterije i izmijene Ugovor o kreditu u skladu s tim kriterijima?
3. Je li Hrvatska narodna banka dužna nadzirati obvezu propisivanja i primjene tih kriterija te utjecati na ujednačenost kriterija?
4. Koji bi bili ti kriteriji koje su banke dužne propisivati za utvrđivanje kreditne sposobnosti korisnika kredita i njihovih sudužnika i kasniju izmjenu Ugovora o kreditu u slučaju nastupa otežane financijske situacije dužnika?“

U nastavku dajemo odgovor na predmetno zastupničko pitanje.

Prema članku 101. Zakona o kreditnim institucijama (Narodne novine, br. 159/2013 i 19/2015, u daljnjem tekstu: Zakon), kreditna institucija (banka) dužna je uspostaviti i provoditi djelotvoran i pouzdan sustav upravljanja rizicima koji, između ostalog, obuhvaća pravila o upravljanju kreditnim rizikom. Na temelju istoga članka Zakona, Hrvatska narodna banka donijela je Odluku o klasifikaciji plasmana i izvanbilančnih obveza kreditnih institucija (Narodne novine, broj 41A/2014) i Odluku o upravljanju rizicima (Narodne novine, broj

1/2015). Sukladno navedenom regulatornom okviru, banke odlučuju o odobravanju kredita klijentima na temelju jasno definiranih kriterija te utvrđuju postupke odlučivanja o odobravanju, promjenama, obnavljanju i refinanciranju kredita. Navedenim podzakonskim aktima uređene su obveze banka u tom području. Prije odobravanja kredita banka je dužna procijeniti dužnikovu kreditnu sposobnost. Kreditnu sposobnost dužnika banka mora procijeniti uzimajući u obzir vlastite kriterije koje je propisala internim aktom, kao i minimalne zahtjeve iz podzakonskih akata. Banka je dužna tijekom trajanja pravnog odnosa koji čini izloženost kreditnom riziku pratiti poslovanje dužnika, kao i kvalitetu, utrživost, raspoloživost, vrijednost i pravnu valjanost instrumenata osiguranja svojih potraživanja uzimajući u obzir minimalne propisane zahtjeve. Praćenje pojedinačnih plasmana mora biti uspostavljeno tako da omogućuje pravodobno poduzimanje odgovarajućih mjera radi smanjenja kreditnog rizika u slučaju pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika ili pružatelja instrumenta osiguranja potraživanja. Banka je dužna uspostaviti stalnu i djelotvornu funkciju odgovornu za praćenje i postupanje s problematičnim plasmanima te poduzeti odgovarajuće pravne radnje potrebne za aktiviranje i unovčenje instrumenata osiguranja problematičnih plasmana.

Hrvatska narodna banka u postupku supervizije banaka, sukladno članku 180. Zakona, provjerava zakonitost poslovanja banke uključujući politike, postupke i procedure koje je banka donijela, kao i usklađenost poslovanja banke s odredbama zakonskih i podzakonskih propisa te internih akata banke. Pritom je važno istaknuti da je temeljna zadaća supervizije banaka očuvanje stabilnog bankovnog sustava kao dijela ukupnog financijskog sustava zemlje te je u tom smislu njezinim uspostavljanjem naglasak stavljen na zaštitu deponenata banke.

Nadalje, člancima 300. do 312. Zakona propisane su odredbe o zaštiti potrošača u ugovornom odnosu s bankom. Konceptualno gledano, naglasak na zaštitu potrošača korisnika kredita, stavljen je na procese i postupke koje kreditne institucije moraju poštivati kod davanja svih potrebnih informacija i podataka o pojedinoj vrsti kredita koje nude potencijalnim korisnicima kredita u cilju detaljnog i što konkretnijeg informiranja o svim karakteristikama i uvjetima pod kojima se treba zaključiti ugovorni odnos između klijenta i banke. Tako je člankom 302. Zakona propisano da je banka dužna, prije zaključivanja ugovora o pružanju bankarskih ili financijskih usluga, potrošaču predočiti, odnosno učiniti dostupnim sve bitne uvjete ugovora iz kojih su jasno vidljiva prava i obveze ugovornih strana, preslike relevantnih Općih uvjeta poslovanja, Politike kamatnih stopa, Tarife naknada kao i ostalih akata banke koji mogu posredno ili neposredno utjecati na financijski položaj potrošača. Navedeno je dužna predočiti i drugim sudionicima kreditnog odnosa te ih upozoriti na prirodu sudužništva odnosno jamstva, kao i pravo banke da poduzme naplatu svojih potraživanja od sudužnika i jamaca.

Također, člankom 8. Zakona o potrošačkom kreditiranju (Narodne novine, br. 75/2009, 112/2012, 143/2013, 147/2013 i 9/2015) propisana je obveza procjene kreditne sposobnosti potrošača, prije sklapanja ugovora o kreditu, od strane vjerovnika na temelju primjerenih informacija koje zatraži i dobije od potrošača ili, ako je nužno, uvidom u dostupne kreditne registre. Vjerovnik je obvezan dopuniti dostupne financijske informacije o potrošaču te ponovo procijeniti kreditnu sposobnost potrošača prije znatnijeg povećanja ukupnog iznosa kredita.

Slijedom navedenoga, na potpitanja postavljena u okviru predmetnog zastupničkog pitanja odgovaramo sljedeće:

1. Banke koje posluju na području Republike Hrvatske dužne su donijeti interne akte o preuzimanju i upravljanju kreditnim rizikom i pridržavati ih se u svojem poslovanju. U tim internim aktima dužne su propisati kriterije za utvrđivanje kreditne sposobnosti dužnika.
2. Banke su dužne kontinuirano pratiti kreditnu sposobnost dužnika, odnosno za cijelo razdoblje trajanja kreditnog odnosa provjeravati i uzimati u obzir promijenjene okolnosti

dužnika, uključujući pogoršanje dužnikove kreditne sposobnosti. Međutim, svrha takvog praćenja dužnika je pravodobno poduzimanje odgovarajućih mjera radi smanjenja kreditnog rizika banke. Ukoliko se dužnik nađe u nepovoljnoj situaciji, banka je dužna poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurala naplatu potraživanja. Banka nije dužna donositi interne akte kojima propisuje kriterije izmjene ugovora u slučaju nastupa otežane financijske situacije dužnika, već u takvim situacijama pristupa individualno u svrhu maksimizacije iznosa naplate potraživanja od dužnika.

3. Hrvatska narodna banka tijekom obavljanja supervizije provjerava je li banka donijela odgovarajuće interne akte o preuzimanju i upravljanju kreditnim rizikom i primjenjuje li te akte u poslovanju. Međutim, ne postoji potreba ujednačavanja tih akata jer svaka banka propisuje koje je rizike spremna preuzeti u svojem poslovanju, a konkurentnost i tržišni položaj banke određen je profilom rizika koji ta banka prihvaća u svojem poslovanju.

4. Pored vlastitih kriterija koje banka određuju prema razini kreditnog rizika koju je spremna preuzeti u ostvarenju svoje poslovne strategije i ciljeva u postojećem poslovnom okruženju, kriteriji propisani podzakonskim propisima za utvrđivanje kreditne sposobnosti dužnika fizičke osobe su: imovinska snaga dužnika, dužnikovi novčani tokovi ostvareni u proteklom razdoblju i procijenjeni budući novčani tokovi u odnosu na njegove obveze, dužnikova izloženost valutnom riziku s osnove plasmana uz valutnu klauzulu i plasmana u stranoj valuti.

S poštovanjem,

MINISTAR FINACIJA

mr. sc. Boris Lalovac

